ازيا حالقىنىڭ ئىتماعى مەن دوستىعى ئۇشىن

ـــ ئۇتۇراعا شي جينپىڭ حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسۋعا كەلگەن حالقارالىق سيلى قوناقتاردى قارسى الۋ قوناعاسىنان ەستەلىك

□ شينحۋا اگەنتسىگىنىڭ تىلشىلەرى ليۋ حۋا، ياڭ يجۇن، ژاڭ بين، ين شياۋشىڭ

كۇن مەن ئۇتۇننىڭ كۇزگى تەڭەلگەن مەزگىلى، ججياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا جۇپار قالامپىردىڭ حوش ئىسى اڭقىدى، لەيفىڭتانىڭ ەتەگىندە، شيحۋ كولىنىڭ جاعاسىندا اق جاڭبىر سىبەرلەپ تۇر.

"وسى وتىرعان بارلىق كونە، جاڭا دوستارىمەن كوركەم شيحۋ كولىنىڭ جاعاسىندا باس قوسىپ، 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىن قارسى الىپ وتىرعاندىعىما ايرىقشا قۇانىشتىمىن".

9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى تۇستە مەملەكەت ئۇتۇراعاسى شي جينپىڭ مەن حانىمى پىڭ لييۋان ججياڭ ولكەسىنىڭ حاڭجوۋ قالاسىنداعى شيزى قوناق ئۇيىنىڭ ي ـ يۋان باقشاسىندا قوناعاسى وتكىزىپ، حاڭجوۋ 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسۋ ئۇشىن جۇڭگوعا كەلگەن حالقارالىق سيلى قوناقتاردى قارسى الدى.

حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسى پارتيا 20 ـ قۇرىلتايى جەڭسىپەن اشىلعانىنان كەيىن، جۇڭگو وتكىزگەن كولەمى ەڭ ۇلكەن، دەڭگەيى ەڭ بيىك حالقارالىق امبەباپ دەنە تاربيە جارىسى، سوندداي ـ اق ازيا سپورت جارىسىنىڭ 3 ـ رەت جۇڭگودا ئوتۋى. ازياداعى 45 مەملەكەت پەن راۋىننان كەلگەن 12 مىڭنان استام جارىسقا قاتىناسقان سپورتشى حاڭجوۋ قالاسىندا باس قوسىپ، "جۇرەكتەردى توعىستىرىپ، سۇيىسپەنشىلىكتى بولاشاققا جەتكىزۋ" سىندى ازيا سپورتى ۇادەسىنە بىرگە ۇمتىلدى. ازياداعى كوپتەگەن ەلدەردىڭ باسشىلارى مەن حالقارالىق دەنە تاربيە ۇيىمدارىنىڭ جاۋاپتىلارى سياقتى سيلى قوناقتار باستالۋ سالتىنا قاتىناستى.

ساعات 11دەن 45 مينۋت وتكەندە، كولەمدى تاۋ ـ وزەن سۇرەتى «شىمىرلاعان كول بەتى، شايداي اشىق اسپان» الدىندا ئۇتۇراعا شي جينپىڭ مەن حانىمى پىڭ لييۋان كامبودجا پاتشاسى سيحامونى، سيريا زۇڭتۇڭى باشار جانە حانىمى اسما، كۆەيت پاتشا مۇراگەرى ميشال، نەپال زۇڭلىي پراچاندا، شىعىس تيمور زۇڭلىي شيانانا، كورەيا زۇڭلىي حان دىجۋ، مالايزيا تومەنگى پالاتاسىنىڭ باستىعى جوحاري جانە حانىمى نولەنى، ازيا ولىمپيادا القالار كەڭەسىنىڭ ۇاقىتشا ئۇتۇراعاسى سينگ جانە حانىمى ۇەنيتا، حالقارالىق ولىمپيادا كوميتەتىنىڭ ئۇتۇراعاسى باح سياقتى حالقارالىق سيلى قوناقتاردى قىزۋ قارسى الدى، ولارمەن جۇتكىزۋ" سىندى ازيا سپورتى ۇادەسىنە بىرگە ۇمتىلدى. ازياداعى كوپتەگەن ەلدەردىڭ باسشىلارى مەن حالقارالىق دەنە تاربيە ۇيىمدارىنىڭ جاۋاپتىلارى سياقتى سيلى قوناقتار باستالۋ سالتىنا قاتىناستى.

ساعات 11دەن 45 مينۋت وتكەندە، كولەمدى تاۋ ـ وزەن سۇرەتى «شىمىرلاعان كول بەتى، شايداي اشىق اسپان» الدىندا ئۇتۇراعا شي جينپىڭ مەن حانىمى پىڭ لييۋان كامبودجا پاتشاسى سيحامونى، سيريا زۇڭتۇڭى باشار جانە حانىمى اسما، كۆەيت پاتشا مۇراگەرى ميشال، نەپال زۇڭلىي پراچاندا، شىعىس تيمور زۇڭلىي شيانانا، كورەيا زۇڭلىي حان دىجۋ، مالايزيا تومەنگى پالاتاسىنىڭ باستىعى جوحاري جانە حانىمى نولەنى، ازيا ولىمپيادا القالار كەڭەسىنىڭ ۇاقىتشا ئۇتۇراعاسى سينگ جانە حانىمى ۇەنيتا، حالقارالىق ولىمپيادا كوميتەتىنىڭ ئۇتۇراعاسى باح سياقتى حالقارالىق سيلى قوناقتاردى قىزۋ قارسى الدى، ولارمەن ئۇبىر ـ ىرلەپ ىقلاسپەن قول السىپ، ئۇزارا حال سۇراستى ئارى ەستەلىك سۇرەتكە ئتۇستى.

قوناعاسى زالىنداعى شيحۋ كورىنىس ئوڭىرىن كوز الدىعا جايىپ سالعان نەگىزگى ارتقى كورىنىس كول مەن اسپاندى تۇتاستىرىپ، تىنىستى وي قالپىتاستىرعان. اسپان كوك ئتۇستى «فۇچۇنشان تاۋلى قونىس سۇرەتى» جياڭنانىڭ كوركەم تاۋ ـ وزەنىنىڭ كەرىمسال كەلبەتىن بارىنشا ايگىلەدى. نەگىزگى اس تەكشەسىندە بايشانزۇ شىڭدارىنان تارتىپ، دۇڭحايدىعى داچىن ارالىنا دەيىن، "سانتان ىنىۋەدەن" تارتىپ، بەيجىڭ ـ حاڭجوۋ كانالىنا دەيىن، چيانتاڭجياڭنان انجي يۇيسۇن قىستاعىنا دەيىن، ججياڭنىڭ جەر بوگەنايىن ىقشام بەينەلەگەن كورىنىستەر حاڭجوۋ 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ سيمۋولى بولعان 19 تارماق جاسىل ئتۇستى جارىس داڭعىلىمەن ئۇزارا قيىلسا ساۋلە شاشىپ، ججياڭنىڭ بايتاق دالاسىندعى جاسىل تاۋ مەن تۇنىق سۋ كەلىستى كارتينا سىن سۇلبالادى.

«بەيىتشىلىك ـــ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا» مۇزىكا اۋەنىمەن ئتۇراعا شي جينپىڭ نىق قادامىمەن ساناعا شىعىپ، قىزۋ ىقلاستى ارناۋ ئسوز سويلەدى.

"بۇگىن ـــ جۇڭگونىڭ ەگىنشىلىك كالەندارى بويىنشا كۇن مەن ئتۇننىڭ كۇزگى تەڭەلۋ امالى. مول ئونىم مەن باس قوسۋ ماعىناسىندعى بۇل كۇندە ازيا سپورت جارىسىنىڭ قاسىيەتتى الاۋى جۇڭگودا تاعى دا تۇتاناتىن بولدى".

ازيا سپورت جارىسىن وتكىزۋ بەلەستەرىنە قايىرلا قاراپ، جۇڭگونىڭ جارىس وتكىزۋ ۇستانىمىن بايىمداعاندا، ئتۇراعا شي جينپىڭ "ازيا سپورت جارىسى ازيا حالقىنىڭ بەيىتشىلىك، ىنتىماق، سىيىسىمدىلىق جوننىندەگى تاماشا تالپىنىس ارقالاعان" دەپ، حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسىنىڭ ازيا جوننىندەگى، دۇنيە ئجۇزى جوننىندەگى داۋىرلىك قۇنىن ئتۇسىندىرىپ، دەنە تاربيەنى دانەكەر ەتىپ ادامزاتتىڭ العا باسۋىن جەبەۋ جوننىندەگى تەرەڭ تولعانىسىن ايگىلەدى.

"دەنە تاربيە ارقىلى بەيىتشىلىكتى جەبەۋ" ـــ دۇنيە جۇزىلىك 2 ـ سوعىس ايىقتاعاننان كەيىن كوپ وتپەي بارلىققا كەلگەن ازيا سپورت جارىسى بەيىتشىلىك سەبەبىنەن تۇنداپ، بەيىتشىلىك جولىندا كورىنەدى. نەشە ونداعان جىلدان بەرى ازيا سپورت جارىسى جالپى تۇلعالىق جاقتان بەيىت، ورنىقتى وڭىرلىك ورتالاردا "كورىنىس وسى جاقتا كوركەم ەرەك" سىندى ازيا كەرەمەتىنە كۇا بولدى، سوندداي ـ اق جۇڭگونىڭ بەيىتشىلىك، دامۇ جولىندا ازيامەن، دۇنيە جۇزىمەن ئوزارا توعىسۋ، ئبىر ـ ئبىرىنىڭ تابىسقا جەتۋىن دەمەيتىن باتىل قادامىن ەستەلىككە الدى.

قوناعاسىدا جۇڭگو حالقىنىڭ ورتاق ەستەمەسىنە دەمەۋ بولعان بەيجىڭ ازيا سپورت جارىسىنىڭ ئانى «ازيا سالتاناتى» مەن حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسىنىڭ ارقاۋ ئانى «بىرگە قىزۋ ئسۇيۋ، بىرگە قاتىناسۋ»، جۇڭگونىڭ ازياداعى ئار ەلدىڭ ىنتىماقتى، الۋەتتى، تاعدىرلاستىعىنىڭ وزگەرمەس اۋەلگى ماقساتىن جەتكىزدى.

دۇنيە جۇزىنە كوز جىبەرسەك، 100 جىلدا بولماعان وزگەرىستەر تۇتىلۋدا، ازيانىڭ بەيىت دامۇى كوپتەگەن تىڭ سايىستارعا ئدوپ كەلۋدە.

(جالعاسى 4 ـ بەتتە)

(باسى 1 ـ بەتتە)

كامبودجانىڭ ورنىقتىلىق پەن دامۇدى جۇزەگە اسىرۋىن قولدايدى، كامبودجانىڭ حالقارالىق جانە وڭىرلىك ساحانادا ماڭىزدى رول اتقارۋىن قولدايدى. ەكى جاق جوعارى جىكتەگىلەردىڭ بارىس ـ كەلىسىن ساقتاپ، ئوزارا ئتىمدى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتىپ، "الماستىڭ التى قىرى" سەلبەستىك جۇلگەسىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، "ونەركاسىپتى دامىتۇ ئدالىزى" جانە "بالىق، كۇرىش ئدالىزى" قۇرىلىسىنىڭ تەز ارادا كورىنەكتى تابىستارعا قول جەتكىزۋىن ىلگەرىلەتىپ، ئوز ەلدەرىنىڭ وسىزامانداندىرۋ ىستەرىنە قىزمەت وتەۋى كەرەك. ەكى جاق وقۋ ـ اعارتۋ، مادەنيەت، جاستار سياقتى سالالاردا ئى اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ـ كامبودجا دوستىعىن جۇرت جۇرەگىنە اناعۇرلىم تەرەڭ ۇيالاتۋى كەرەك.

سيحامونى مىنالاردى ئبىلدىردى: مەن ۇيىرمە باستاپ كورىكتى حاڭجوۋعا كەلىپ، 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسقانىمدى زور مەرەي سانايمىن. جۇڭگو ازيا سپورت جارىسىن ەكى رەت ئساتتى وتكىزدى، مەن ئتۇراعا شي جينپىڭنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا، جۇڭگونىڭ دۇنيە جۇزىنە تاعى ئبىر كەزەك تارتىمدى دا تاماشا سالتاناتتى دەنە تاربيە جينالىسىن سيلايتىندىعىنا، ازيا ۇلى شاڭىراعىنىڭ ىنتىماعى مەن دوستىعىن جەبەۋگە تىڭ ۇلەس قوساتىندىعىنا كامىل سەنەمىن. كامبودجا حالقى سىحانوك پاتشانىڭ جۇڭگونىڭ باسشىلارىمەن بىرگە ورناتقان باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىگىن ماڭگى ەستەرىندە بەرىك ساقتايدى، كامبودجا ـ جۇڭگو ەكى ەلى ورناتقان بۇلجىماس بەرىك دوستىقتى قاستەرلەيدى، ئتۇراعا شي جينپىڭ العا قويعان تاتۋ، ادال، قايىرىمدى، كەڭ پەيىل بولۋ سىندى توڭىرەكتىك دىپلوماتيا ۇستانىمىن تولىق قۇپتايدى. كامبودجا جاق ئبىر جۇڭگو ساياساتىن باتىل اتقارادى، جۇڭگو جاقپەن بىرگە "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرىپ، كامبودجا مەن جۇڭگونىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى قالايدى. كامبودجا ـ جۇڭگو دوستىعىنىڭ ماڭگى جالعاسۋىن تىلەيمىن!

شاي چي، دەڭ شۇەشياڭ، ژاڭ ي، شىن يچين قاتارلىلار كەزدەسۋگە قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى حاڭجوۋدان بەرگەن حابارى (تىلشىلەر **شاڭ ييىڭ، ژاڭ بين**). 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن مەملەكەت ئتۇراعاسى شي جينپىڭ حاڭجوۋداعى شيحۋ مەملەكەتتىك قوناق ۇيىندە 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسۋ جانە رەسمي ساپاردا بولۋ ئۇشىن جۇڭگوعا كەلگەن نەپالدىڭ زۇڭلىي پراچاندامەن كەزدەستى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن نەپال تاۋ ـ وزەندەرى جالعاسقان، ۇرپاقتار بويى دوس بولىپ كەلە جاتقان ەلدەر. دىپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقان 68 جىلدان بەرى ەكى ەل بەيىت قاتار تۇرۋ بەس پرينسيپىنە تاباندى بولىپ، ۇلكەندى ـ كىشىلى ەلدەردىڭ تەڭ تۇرعىدا مامىلە جاساۋىنىڭ، سەلبەستىك جاساپ، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋىنىڭ ۇلگىسىن ورناتتى. جۇڭگو مەن نەپال مەملەكەتتىڭ دامۇىن، گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋ جولىندا ئبىر ـ بىرىنە سەرىك بولىپ، ئبىر ـ بىرىنە وراي جاراتتى. جۇڭگو جاق جۇڭگو ـ نەپال قارىم ـ قاتىناسىنا وسكەلەڭ ئمان بەرەدى، نەپال جاقپەن بىرگە دامۇ ستراتەگياسىن ئتۇيلىستىرۇدى كۇشەيتىپ، جۇڭگو ـ نەپال قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ۇزدىكسىز تىڭ دامۇشىلىقتارعا قول جەتكىزۋىن ىلگەرىلەتۋدى قالايدى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ەكى جاق ئبىر ـ ئبىرىنىڭ وزەكتى مۇددەسىنە جانە ئجىتى قاداعالاپ وتىرعان كەلەلى ىستەرىنە ساياتىن ماسەلەلەردە باستان ـ ايىاق ئوزارا ئتۇسىنىسپ، ئوزارا قولداۋ كورسەتۋى، ەكى ەل قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ساياسي نەگىزىن ۇزدىكسىز بەكەمدەۋى كەرەك. جۇڭگو مەن نەپالدىڭ "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۋ سەلبەستىگى ۇزدىكسىز بەلەسەندى جەتىستىكتەرگە قول جەتكىزىپ، گيمالاي اتتاعان ستەرەولدى ۇلاستىرۋ ـ تۇتاستىرۋ تورى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتەدى، مۇنىڭ نەپال ەلىنىڭ ەكونوميكالىق دامۇىنا بارىنشا دەم بەرەتىندىگىنە سەنەدى. نەپال جاق ئتۇراعا شي جينپىڭ العا قويعان ئبىر قىدىرۇ ماڭىزدى باستامانى، دارىپتەمەنى قولدايدى، جۇڭگو جاقپەن بىرگە حالقارالىق ئتارتىپتىڭ اناعۇرلىم ئادىل، ۇيلەسىمدى باعىتقا قاراي دامۇىن ىلگەرىلەتىپ، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ ورتاق مۇددەسىن قورعاپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدى قالايدى. بۇگىن كەشتە اشىلاتىن حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسىنىڭ، ئسوز جوق، تارتىمدى دا ئساتتى بولىپ، ازيا حالقتارى اراسىنداعى ئوزارا ئتۇسىنىسۋدى جانە دوستىقتى جەبەيتىندىگىنە سەنەمىن.

شاي چي، دەڭ شۇەشياڭ، ژاڭ ي، شىن يچين قاتارلىلار كەزدەسۋگە قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى حاڭجوۋدان بەرگەن حابارى (تىلشىلەر **ياڭ يجۇن، شاۋ ييبو**). 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن مەملەكەت ئتۇراعاسى شي جينپىڭ حاڭجوۋداعى شيحۋ مەملەكەتتىك قوناق ۇيىندە 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسۋ ئۇشىن جۇڭگوعا كەلگەن شىعىس تيموردىڭ زۇڭلىي شيانانامەن كەزدەستى. ەكى ەلدىڭ باسشىلارى جۇڭگو جانە شىعىس تيمور قارىم ـ قاتىناسىن جالپى بەتتىك ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قاتىناس دەڭگەيىنە كوتەرەتىندىكتەرىن بىرگە جاريالادى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن شىعىس تيمور دوستىعىنىڭ تامىرى تەرەڭدە جاتىر. جۇڭگو شىعىس تيموردىڭ تاۋەلسىزدىگىن ەڭ ەرتە مويىنداعان، سوندداي ـ اق شىعىس تيمورمەن دىپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقان. دىپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقان 20 نەشە جىلدان بەرى ەكى ەلدىڭ قارىم ـ قاتىناسى حالقارالىق اۋمالى ـ توكپەلى جاعدايدىڭ سىننان ئوتتى، ساياسي نەگىزى اناعۇرلىم بەكەمدەلىپ، مازمۇنى ۇزدىكسىز بايىدى، كەڭەيدى. ەكى ەلدىڭ قارىم ـ قاتىناسىن جاپىاي ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناس دەڭگەيىنە كوتەرۋ ـــ ەكى ەل سەلبەستىگىنىڭ داۋىرمەن بىرگە العا باسۋدىڭ رەال قاجەتى، سوندداي ـ اق ەكى ەل حالقىنىڭ ورتاق ارماۋى. جۇڭگو جاق تاتۋ، ادال، قايىرىمدى، كەڭ پەيىل بولۋ ۇستانىمى بويىنشا، وسىزامانداندىرۋ جورىعىندا شىعىس تيمورمەن قول ۇستاسا العا ىلگەرىلەپ، ەكى ەل حالقىنا ئتىپتى دە ويداعىداي باقىت جاراتۋدى قالايدى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ئبىر ـ ئبىرىنىڭ وزەكتى مۇددەسىن جانە ئجىتى قاداعالاپ وتىرعان كەلەلى ىستەرىن باستان ـ ايىاق باتىل قولداۋ ـــ جۇڭگو مەن شىعىس تيمور قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ۇزدىكسىز بىيىك بەلەسكە كوتەرىلۋىندەگى ماڭىزدى ساياسي نەگىز. ەكى جاق تاڭداۋلى ئداسۋدى ۇزدىكسىز ساۋلەلەندىرىپ، ئوزارا قولداۋدى كۇشەيتىپ، حالقارالىق سەلبەستىكتى نىعايتىپ، ەكى ەلدىڭ جانە وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ ورتاق مۇددەسىن ويداعىداي قورعاۋى كەرەك. ەكى جاق "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، كاسپ سالاسىن گۇلدەندىرۋ، نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسى، استىقتا وزىنە سۇيەنۋ، حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋ سىندى 4 ۇلكەن ئتۇيىندى سالاداعى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتۋى كەرەك. جۇڭگو جاق شىعىس تيموردىڭ وڭىرلىك دامۇ ارناسىمەن اناعۇرلىم ويداعىداي توعىسۋىن قولدايدى، شىعىس تيموردىڭ جۇڭگو ـ پورتۇگال ئتىلدى مەملەكەتتەردىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىك تالقى مىنبەرى سياقتى تۇعىرلاردا اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى كۇشەيتىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قول ۇستاسا قۇرۋىن قالايدى.

شيانانا مىنالاردى ئبىلدىردى: مەن 2014 ـ جىلى جۇڭگوعا ساپارلاي كەلىپ، ئتۇراعا شي جينپىڭمەن كەزدەسكەن كەزدەگى كورىنىس كۇنى كەشەگىدەي ئالى ەسىمدە، تاياۋ جىلداردان بەرى ەكى جاقتى قارىم ـ قاتىناستا ۇزدىكسىز بەلەسەندى جەتىستىكتەرگە قول جەتكەندىگىنە قاباعات قۇانامىن. شىعىس تيموردىڭ ۇلت تاۋەلسىزدىگىنە قول جەتكىزۋى باردىسىندا جۇڭگو حالقى باستان ـ ايىاق قىمباتتى قولداۋ كورسەتتى، شىعىس تيمور جاڭا تيپتى ايدارشا ۇيرۇس ىندەتىنە قارسى اتتانۋ باردىسىندا جۇڭگو ۇكىمەتى دەر كەزىندە پارمەندى كومەك كورسەتتى، مۇنى شىعىس تيمور حالقى كەيىندە بەرىك ساقتايدى. جۇڭگو جاقتىڭ مەدەۋ كەمەسىنىڭ شىعىس تيمور حالقىنا قىسىلعاندا قول ۇشىن بەرگەندىگىنە العىس ايتادى. ئتۇراعا شي جينپىڭ العا قويعان "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۋ باستاماسى ئار ەلدىڭ نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسى جوننىندەگى سۇرانىسىنا جاۋاپ بەردى، شىعىس تيمور مۇنى باتىل قولدايدى. شىعىس تيمور ئبىر جۇڭگو ساياساتىن باتىل اتقارىپ، ئتۇراعا شي جينپىڭ العا قويعان الەمدىك دامۇ باستاماسى، الەمدىك حاۋىپسىزدىك باستاماسى جانە الەمدىك وركەنيەت باستاماسى سياقتى ماڭىزدى ۇستانىمدارىدى، باستامالاردى جانە ساياساتتىڭ قۇاتتامالاردى قولدايدى، جۇڭگو كاسپىرىندارىنىڭ شىعىس تيمورعا بارىپ قارجى قوسۋىن قارسى الادى، شىعىس تيموردىڭ مەملەكەت قۇرىلىسىنا دەم بەرۋىن قالايدى، جۇڭگو جاقپەن بىرگە نەگىزدىك قۇرىلعى، استىق حاۋىپسىزدىگى، بايلىق اشۋ، مەدەۋ، دەنساۋلىق ساقتاۋ سياقتى سالالاردا سەلبەستىكتى كۇشەيتىپ، ەكى جاقتى قارىم ـ قاتىناستىڭ جالپى بەتتىك ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناستىڭ جاڭا كەزەڭىنە قادام تاستاۋىن ىلگەرىلەتۋدى قالايدى.

ەكى جاق «جۇڭگوژا حالىق رەسپۋبليكاسى مەن شىعىس تيمور دەموكراتيالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ جاپىاي ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناس ورناتۋ جوننىندەگى بىرلەسكەن مالىمدەمەسى» جاريالادى.

شاي چي، دەڭ شۇەشياڭ، ژاڭ ي، شىن يچين قاتارلىلار كەزدەسۋگە قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى حاڭجوۋدان بەرگەن حابارى (تىلشىلەر **ليۋ حۋا، ژاڭ بين**). 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن مەملەكەت ئتۇراعاسى شي جينپىڭ حاڭجوۋداعى شيحۋ مەملەكەتتىك قوناق ۇيىندە 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنا قاتىناسۋ ئۇشىن كورەيانىڭ زۇڭلىي حان دىجۋمەن كەزدەستى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن كورەيا ەتەنە جاقىن كورشى، سوندداي ـ اق ىستەنەمەيتىن سەلبەستىك سەرىكتەر. 1992 ـ جىلى دىپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاننان بەرى جۇڭگو مەن كورەيانىڭ قارىم ـ قاتىناسى تەز دامىپ، ەكى ەل حالقىنا ماڭىزدى تىيمدىلىكتەر اكەلدى. جۇڭگو مەن كورەيا قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ورنىقتى بولۋى، مەعىم بولۋى ەكى ەلدىڭ جانە ەكى ەل حالقىنىڭ ورتاق مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، بۇل ئوگىر ـ ىرلەپ ىقلاسپەن دەمەيتىن باتىل قادام. جۇڭگو جاق كورەيا جاقپەن بىرگە قۇلشىنىپ، جۇڭگو مەن كورەيانىڭ ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قاتىناسىنىڭ داۋىرمەن بىرگە العا باسۋىن، ۇزدىكسىز دامۇىن ىلگەرىلەتۋدى قالايدى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جۇڭگو مەن كورەيا دىپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاننان بەرى دوستىق سەلبەستىك ورناتۋ باستان ـ ايىاق جۇڭگو مەن كورەيا قارىم ـ قاتىناسىنداعى نەگىزگى اعىن بولىپ كەلدى. جۇڭگو جاق كورەيامەن تاتۋ كورشىلىك دوستىق ساياساتىنا تاباندى بولىپ، كورەيا جاقتىڭ جۇڭگو ـ كورەيا سەلبەستىگىنە كۇش سالۋداعى بەلسەندى تىلەگىنە ئمان بەرەدى. كورەيا جاقتىڭ جۇڭگو جاقپەن ئبىر باعىنتا العا تارتىپ، جۇڭگو ـ كورەيا قارىم ـ قاتىناسىنا ئمان بەرۋدى جانە ونى دامىتۇدى ساياسات جانە ارەكەت جاعىندا ايگىلەپ، ئوزارا قۇرمەت ەتىپ، دوستىق سەلبەستىكتىڭ جالپى بەتالسىن قورعاۋدى قالايدى. جۇڭگو قازىر جوعارى ساپالى دامۇ ارقىلى جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۋدى جەبەۋدە، ئبىر ميلليارد 400 ميلليوننان استام حالىق جالپى بەتتىك وسىزامانداندىرۋعا قاراي قادام تاستاۋدا، مۇنىڭ وراسان زور بازار ورايىن ونان ارى جارىقتا شعاراتىنى داۋسىز. جۇڭگو مەن كورەيانىڭ ەكونوميكالىق بايلانىسى تىعىز، كاسپ سالاسى تىزبەگى مەن قامداۋ تىزبەگى ىشكەرىلەي توعىسقان، ەكى ەلدىڭ ئوزارا تىيمدىلىك جاساپ، سەلبەستىكتى تەرەڭدەتىپ، ۇزدىكسىز تابىسقا جەتۋىنە بولادى. جۇڭگو مەن كورەيا كوپ جاقتىلىقتى جانە الەمدىك ەركىن ساۋدا جۇيەسىن قورعاۋدى دارىپتەيدى، اۋىس ـ كۇيىستى، سايكەسۇدى كۇشەيتىپ، حالقارالىق ئتارتىپتىڭ اناعۇرلىم ئادىل، ۇيلەسىمدى باعىتقا قاراي دامۇىن ىلگەرىلەتەدى.

حان دىجۋ مىنالاردى ئبىلدىردى: جۇڭگونىڭ جاقىن كورشىسى بولعان كورەيا حاڭجوۋداعى ازيا سپورت جارىسىنىڭ تابىستى وتكىزىلۋىن شىن جۇرەكتەن تىلەيدى. بىلتىر بالي ارالى 20 ەل توبى باسشىلارىنىڭ ماجلىسىندە زۇڭتۇڭ يىن شييۋە ئتۇراعا شي جينپىڭمەن تاماشا پىكىر اۋىستىردى. قازىر حالقارالىق قوعام كوپتەگەن سىن ـ سايىستارعا ئدوپ كەلىپ وتىر، كورەيا مەن جۇڭگونىڭ جوعارى جىكتەگىلەر بارىس ـ كەلىسىن ساقتاۋى ەكى ەل قارىم ـ قاتىناسىنىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتۋگە، سىن ـ سايىستارعا سەلبەسپ توتەپ بەرۋگە ئتىمدى. كورەيا جۇڭگومەن بىرگە اقاۋسىز، كەمەلدى كورەيا ـ جۇڭگو قارىم ـ قاتىناسىن دامىتۇعا كۇش سالۋدى قالايدى. ەكى جاقتىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگىن، ادامدار بارىس ـ كەلىسىن جانە مادەنيەت اۋىس ـ كۇيىسىن كۇشەيتىپ، كوپ جاقتىلىققا جانە ەركىن ساۋداعا تاباندى بولىپ، دۇنيە ئجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قالپىنا كەلۋىن، ارتۇىن بىرگە جەبەۋدى قالايدى.

شاي چي، دەڭ شۇەشياڭ، ژاڭ ي، شىن يچين قاتارلىلار كەزدەسۋگە قاتىناستى.